

Projektet "Kultsjödalen" 2016-2018 - resultat från säsongen 2016.

Bild 1. Restaurering av Marsån strax nedströms bron mot Grytsjön/Marsliden 2016. Foto: Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten.

Flodpärlmusslan är enligt Artdatabankens rödlista 2015, klassad i Sverige som en starkt hotad art. Detta innebär att arten har minskat i sitt utbredningsområde och har problem med att kunna reproducera sig. Många bestånd är små och utsatta och fortfarande försvinner arten från nya enskilda lokaler varje år.

Trots omfattande kulturhistorisk påverkan från flottning i området är källflödena till Ångermanälven med Kultsjödalen och Marsådalen i fokus, ett av Sveriges viktigaste kärnområden för den hotade musslan. Men det finns trots det flera vattendrag i området där musslan kämpar för sin existens. Eftersom musslan är beroende av öring som värd för att kunna fortplanta sig, är direkta åtgärder, som t.ex. en restaurering av flottledspåverkade sträckor, för att förbättra livsmiljön för öringen en bra åtgärd för den hotade musslan.

Under sommaren 2016 restaurerades delar av Stalonbäcken och Marsån. Dessutom körde vi ut lekgrus för öring och sand/grus för musslan. Genomfördes även biotopkarteringar inför kommande restaureringar i Gäddbäcken och Grytsjöån. Elfisken genomfördes även i Stalon-, Gädd- och Dainabäcken.

I Stalonbäcken restaurerades sträckan från Långvikstjärnen ner till Stalonsjön, en sträcka på 925 m. Innan restaureringen inventerades sträckan på mussla, men inga musslor hittades. Stora block, död ved och lekgrus för öringen tillfördes. Dessutom återskapades bäcken dess naturliga form på avsnitt där den rätats och kanaliserats under flottningen. Två blockerade sidofåror öppnades också upp.

I Marsån restaurerades en 700 m lång strömsträcka med början vid bron längs vägen mot Grytsjö/Marsliden.

VILHELMINA
KOMMUN

VILHELMINA ÖVRE ALLMÄNNINGSSKOG

Naturskyddsföreningen

STATENS
FASTIGHETSVERK

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bild 2. Lekgrus transporteras upp på lekområden i Marsån mha vinsch och pulkor. Foto: Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten.

Även här tillfördes storblock/död ved. Vid utloppet till ett sel hittades stora mängder lekgrus som spolats ner i samband med flottningen. Detta grus grävdes upp och transporterades upp i ån till lämpliga lekplatser med grävmaskin och vinsch/pulka.

Utöver restaureringen genomfördes utlägg av lekgrus för öring på sträckor som restaurerades 2015, både i Marsån och biflödet Dainabäcken. Här provades en ny teknik för grusutläggning, en ombyggd skotare med flak och skopa. Fungerade mycket bra, framför allt på svåråtkomliga lokaler.

Tabell 1. Sammanställning restaurering Stalonbäcken och Marsån 2016

Vattendrag	sträcka (m)	ökad bredd (%)	död ved (antal)	block (>2m)	Antal lekområde (m ²)
Marsån	700	2 - 10%	14	153	5 (91)
Övre Stalonbäcken	925	10 - 100%	22	51	7 (33)

Mats Grönlund, Vilhelmina kommun, bistod med elfisken före restaurering i Stalon-, Gädd- samt Dainabäcken (efter restaurering men innan tillförsel av lekgrus).

I början av Oktober arrangerade vi en fältträff för berörda markägare. Vi besökte dels gjorda sträckor men också kommande objekt inför 2017.

Biotopkarteringar genomfördes också i både övre Gäddbäcken samt Grytsjöån. Dessa ligger som grund inför kommande restaureringar. Säsongen avslutades med att reka nedre Stalonbäcken och Marsån mellan Dikanäsvägen och Fatsjön.

Bild 3. En restaurerad sträcka av Marsån 2016. Foto: Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten.

Kontakta oss

Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten
magnus.lindberg@lansstyrelsen.se, 010-225 43 67.

Mer information

www.vilhelmina-allmanning.se/

www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/restaurering-av-vattendrag

www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/miljofond

Restaurering av vattendrag, Länsstyrelsen Västerbotten

VILHELMINA
KOMMUN

VILHELMINA ÖVRE ALLMÅNGSSKOG

Naturskyddsföreningen

STATENS
FASTIGHETSVERK

Länsstyrelsen
Västerbotten